

Polo Timotimpor Manénkir Kumwimp Pas Mekia Akwapnámp Kar

Jisas pok tenánko, 33 yopwar niamp arake fek, Polo má má pas Timotimpor kumwia sánkámpon.

Timoti te provins Galesia mekamp taun Litra meknámp koropnámp arop tár-ménkino. Maomp naropwar te Grik fi, tá maomp éntupwar te Juda fi mekampono. Wokwaek Polo Kwapwe Kare Kar farákápámp fek Timotin warámpea yárákimpan maok, wakmwaek te Timoti Efesus mekamp sios taokeyak nángo, Polo má pas kumwia sámp-kérépámpon. Timoti te ankár arop ankwap fárákapao Kristen fákáreramp mér kwatae papantá 'Fwapi taokeyakria Kwaromp ninikaok mwanap'rá sénámpon. Tá ankwap tokwae kar ankank te, 'Timoti ankár am mekamp sios mek tére mwanap yae-párak kare arop yoroi papamp'rá sénámpon. Tá Timotin kor 'Ankár Jisasomp térenap arop kwapwe kare yakamp'rá sénámpon.

¹ Ono Pol, Timoti amonapok kar kérép rae. Kwar ntiaka Krajs Jisaso onan wokwaek kar akwapea kar farákápaeria aposel e papeaka onan sámp-kérépepon. Am Kwar te nomwan warko éréképámp Kwarono. Am Krajs Jisas te nomo man nke mwanámpria yépékrá yakáp námpon. ✧

² Timoti e, ono Kwaromp kar farákáp nanko, amo

✧ **1:1:** Kl 1:27

wawiaka ankár mántwaok akwap napantá, amo te ankár onokump táráp kare niamponoriaka ono waráp por má pas má kumwi nampon. Ono ninik namp te, Naropwar Kwar ntiaka nomp Tokwae Kar Krai Jisas mao námokuráp ninik fek amwan ninikia aropompiaka, yonkwae porokwe sánk keponoria nampon. ✧

Nomo kwekár karan ankár apárok anámpá pap mwanámp kar

³ Ono wokwaek kar provins Masedonia mek akwap naeriaka amwan sériampnámp taknámp warko sér rae: Amo ankár taun tokwae Efesus mek am mek saráp yakria maok, Kwaromp kar yiki mwaek yénkrá farákáp konap arop ankwap fárákapan ‘Kwekár kar arop fárákapan farákáp kwaponon. Pwar kip’rá kárákáre fek sérampo. ⁴ Tá am kwekár tisan arakrá séramp: “Yumo yiráp tékénouamp e kouroumpea am fek nkwakwe make kikir kar mwar táman ninik tokwaerá farákáp kwaponon.” Am take kar te náráp ninik fárámp nánko, épérépnámp kar sérarrá tárápar mwanape. Am take ninik te Kwaro ponankor aropan ninikia yaewour naenámp ninik tokwae kwapweran yaewour mo karonon. Nomo fwap am Kwaromp ninikan ninikia karenoria mér mwanámpon. ✧

⁵ Aeno ono oukoumwan amwan sánknamp kar máte nomwan arakrá yaewour naenámpria nampon: Nomo Jisasén kor kare karonoriaka mér kareria, Kwaro nke námp fek yiki kare yakáprá, tá nomo nomp ninik mek yurukupia kwatae ninik yakantá karrá yakáp mwanámpon. Am

✧ 1:2: Ap 16:1-3 ✧ 1:4: 1 Ti 4:7

ninik fek táman nomo nonopok nounouroup kare mwanámpon. ⁶ Arop ankwap fárakap te am ninik kour pwarará paokopria maok, kwaporok kar mwar táman sérarrá paokopriaka épépérepí yakáp napon. ⁷ Am fárakapao ‘Yino te Kwaromp lo mérnámp tisa yakáp mwar’rá sér i konapon. Aenapao maok, námoku karerao kor am kar fwapia mér moria maok, táte am kar fian kor taknámp fwapia mér mo napon. ✧

⁸ Nomo ponankor wae méron, am Mosesomp lo Kwaro arakrá térenkrianámpaok tére námp te, am lo te kwapwe kare ankankono. ⁹ Aeno nomo am táman kor fwapia mér námpon: Loamp tére te arop yae-párak námpan fákap mono. Arop lo kar ták-sir konap arop, sokoro ninikaok i konap, Kwarén kor younkwe sánkria maok, kwatae ninikaok tukupnap aropan fákap konámpon. Aeria maok, arop fárakapao Kwaromp ninik te wampwenoriaka pwarará maok, apárokamp ninikaok tukup konap aropan fákap konámpon. Aeria maok, loamp tére te éntupwar naropwarén kor tirá wouria, arop ankwapan kor tirá wourinap aropan fákapá pap konámpon. ¹⁰ Aeria maok, koumteouráp arop kokoporria maok, poumou-tárápu nonopok yupunámp kokoporria maok, arop arop oukun éréképria maok, arop ankwap fárakap kwekár i konap, ankwap fárakap te kwekárria maok, karenoriaka, fou e sér i konap, tá Kristen ninikan yénképnámp téreran yorowar i konap ankwap-ankwap ninik ponankor, am taknap arop fárakap táman loao fápákamánk i

✧ **1:7:** 1 Ti 6:3-4

konámpono. ¹¹ Má kar kare máte Kwaro onan farákápampria sápnámp Kwapwe Kare Kar mek yak námpon. Am Kwaronámpoknámp koropnámp Kwapwe Kare Kar te waeráp kwapwe ara, nomo ponankor man warákár mwaro.

Polo Kwaro nomwan manénkir aropompimpan 'Aesio'rá sérimp kar

¹² Nomp Kraiss Jisas Tokwae Karao ono fwap maomp karwaok tére nanamp nkea méria maok, onan nánapia náráp tére téreaeria kárákáre sápnámpon. Aerianánko maok, ono man 'Aesio'rá sér rae. ✧ ¹³ Kare, ono wokwaek kar te Kwaromp e wouroumprá yáakria maok, Kristen fákáreran sokororia man kárákárerá yáakiampon. Aeno mao wae mér, ono oukoumwan Kraiséen kare karonorá mér moriaká epérép ninik fek man yopor nampara, mao onan aropompi námpon. ✧ ¹⁴ Aeria maok, nomp Kwar Tokwaerao námoku ninikia onan warákár tokwae námpono. Aenánko, ono am warákár tokwae fek Kraiséent koumpeyakápnámp aropamp man mér námp, tá nomp ankwapnápen nouroupnámp ninik sámpampono.

¹⁵ Kraiss Jisas te apárok ékia maok, kwatae ninikráp arop nomwan érékép naeria ék námpon. Mámá kar fi te kare karara, arop ponankor kare karonorá méranápono. Táte onoku kareao kor arop ponankor kámá-pwarará kwatae kare ninikráp arop nampono. ✧ ¹⁶ Aeno Kraiss Jisaso ninik námp te, arop ponankor mao kwatae ninikráp aropan aropompria porokwe fek yépék i

konámpan mérenkria námpón. Aenámpara, ono arop ponankor kámá-pwararea kwatae kare nampán maok, mao onanmékir aropompi námp te, arop ponankor onan nkea, am fárákapao kor karenori-aka man méria maok, yiki yaká yakáp mwanap sámp mwanapon. ¹⁷ Mao te ankár yaká yak konámp kingono. Mao te sumpwi mo i konámp, arop man te nke mo, mao te Kwar ankáránk kare támaono. Nomo ponankor mao te tokwae kar kárákáre kor kwapwe kareara, maomp e kumur méntép ankár sámpea sakap mwaro.

Timoti ankár Satanén yorowaria kwe-pwar naenámp kar

¹⁸ Onomp táráp Timoti, ono siosomp profet fákáreráo wokwaek amwan sériap karan ninikia, oukoumwan amwan amo térenanap karan sénae rae: Amo am profet kar táman warko ninik napo maok, amwan kárákáre sánk nánko, amo ankár soldia niamp kárákáre fek fokopeyakria Satanén yorowaria kwe-pwarampo. ✧ ¹⁹ Am yorowarnámp mek amo Kwarén mér napan kárákáre fek sámp-fákeyakria, Kwaro nke namp fek waráp ninik mek kwatae ninik yak mo kare námprá ankár mérampo. Arop ankwap fárákap tak mo, kwatae ninik yak nánko, Kwaro man fwapokwap naenámpán monorá napo maok, náráp Kwarén mér nap ankár kwatae akwap námpon. ²⁰ Himeneus ntiaka Aleksander arop yaworao kor takepo, ono Satanomp yaek sánk nanko maok, Satano am arop yaworan

✧ **1:18:** 1 Ti 4:14

sámpá sokoro nánko, warko ninikiaka Kwarén wouroump mo nenepón. ☆

2

Kwarén kar toropwap i konap ninik

¹ Aeno am tére amwan téreampori namp te, manénkir sénaenamp kar te aráne: Ponankor koumteouráp aropan arakrá sérampo: “Yumo ankár arop ponankoran ninikia Kwarén man aropompria yaewouramporia kar toropwapria mao tak naenámpan ‘Aesio’rá sér kipo.” ² Aeria maok, Kwarén ‘King ntiaka gavman fákáreran kor yaewourampo’rá sénapo, nomo ponankor yonkwae porokwe fek yakápria maok, tá nomo ankár Kwaro warákárnámp ninikaok paokop mwanámpón. ³ Am ponankor aropampor Kwarén sénap kar te kwapwe námpara, nomwan warko éréképeanámp Kwar te wawiaka warákár i konámpón. ⁴ Maomp ninik te ankár arop ponankor warko éréképeanángo, am Kwaromp ninikamp kar ponankor te karenoria mér mwanapria námpón. ☆ ⁵ Nomo te wae mér námpón, Kwar te ankárank karerao yak námpón. Aenángo maok, arop ankárankamp kuk yakria Kwaronámp mwaek yak, arop nomonámp mwaek yak. Aenámp arop te Krai Jisasono. ⁶ Kwaro sérimp yae fek Krai námoku karerao arop ponankor warko yamokwapea érékép nanampria sumpwimpon. Am takimp ninik Kwaro nomwan yénkép námp te, maomp ninik te arop ponankor warko érékép nanampria nimpon. ⁷ Aeriaka Kwaro onan

☆ 1:20: 1 Ko 5:5 ☆ 2:4: 2 Pi 3:8-9

apotel yakaeria arop ankwap firaonapok sámp-kérepámpon. Aeránko maok, ono am Kwapwe Kare Kar érik farákápria, Kwarén mér mwanap kare yénk nampon. Ono te kare sénampon, ono te kwekár mo karenon. ✧

⁸ Aeria maok, onomp ninik te, sios ponankor mek arop fákárean yumo kar toropwap nap te, yopor yonkwae, yopor kar sér i konap te ankár pwararea, yiráp ninik yiki kare yakria, yumoku Kwarén sánkria, kar toropwap kipria nampon.

‘Yaewour i konap tére te koumteouamp yae-párák kare moporono’rá sénámp kar

⁹ Tá onomp ninik te koumteou te man pwinámp waempyaman yirir kipo. Náráp me pwae, náráp pourouk kápaé kare mopor ntia mani tokwae fekamp waempyam yirirantáno. ✧

¹⁰ Aeno ‘Námo te Kristen nono’rá sér i konap koumteou fákáreramp yae-párák kare mopor te ankár nkwakwe make yaewour i konap tére nap támaono. ✧

¹¹ Koumteou te námoku ankár sámp-anámprá, karmparáp tankria Kwaromp karan sámp mwanapon.

¹² Onomp ninik te, koumteourao lotu nap mek poumou-tárápuran poukeyakrá Kwaromp kar yénk te mono ri konampon. Lotu mek koumteou te párák tankrá wa mwanapon.

¹³ Am te arakrianono: Kwaro Adaménénkir yoroia maok, wakmwaek Ivén yoroi námpara. ✧

¹⁴ Aempan maok, Adam te kwekár karan karenorá moimpon. Yupurao maok kwekár karan karean mpweria kwatae ninikimpon.

✧ 2:7: Ap 9:15 ✧ 2:9: 1 Pi 3:3-4 ✧ 2:10: 1 Ti 5:10 ✧ 2:13: Stt 2:7,22

☆ 15 Aeno kounteourao Kwarén mérrá yakria maok, tá náráp Kristen ankwapyaenápen nounouroupria, tá yiki kor ninik fek yae-párák kare ninik fek yakáp napo, tárápu tankápnep ke fek Kwaro man yaewour naenámp.

3

Sios taokeyakáp konap arop fárákapamp kar

¹ Mámá kar te kare karonó: Arop sios taokeyak naenámp arop yak naerianámp te, am arop te kwapwe kare tére naeria warákár námpon. ² Aeria maok, taokeyak konámp aropao kor yae-párák kare yak nánko maok, arop fákáreráo kor mao nkwak mak námp nke mo, tá mao te ankáránkamp yupuráp arop yak nae-námpon. Aeria maok, ninik kour fek yae-párák yáakria maok, ankár námoku poukwap kour kwapwe kareria, ankár yae-párák ninikaok saráp yáak naenámp. Aeria maok, arop ponankor nounouroupria maok, Kwaromp kar yae-párák yénk konámp arop yak naenámp. ³ Mao te bia fária mánmán naeane. Mao te koupour yonkwae pwarámp naeane, mono. Arop sánánkar porokwe fek kun. Tá mani ankankantá ninik tokwae naeane. ⁴ Mao te náráp séraroan fwapnae karia taokeyakria maok, náráp tárápuran fwapokwap nánko, maomp karwaok tukup mwanapon. ⁵ Am te apaeriaka, arop náráp séraroan fwapia poukeyak mo námp te, mao te Kwaromp siosén kor mokopia taokeyak naenámp. ☆ ⁶ Oukoumwan kar Kristeni námp te arop taokeyak te mono. Mao te am tére fek, ono

☆ 2:14: Stt 3:6 ☆ 3:5: Ta 1:6-9

te tokwae karonorá ninik nánko, Kwaro wokwaeek Satanén kotimpnám taknám naeane. ⁷ Am arop kwapwe kare yarak nánko maok, Kwarén mér monap aropao man nkea, ‘Mao te kwapwe kare aropono’rá sénapo maok, mao fwap sios arop taokeyak naenampon. Aeno mao kwapwe kare yarak mo nám te, sérarapo, pwarápae nánko, Satano man fákápá pap naeane. ✧

Sios mek tére konap aropamp kar

⁸ Taknám sios mek tére konap arop fárákap arop nke nap fek yae-párák kare ninik fek tére mwanapon. Takria am arop fárákap anánkaopwe ninikráp arop yakáp mwanape. Tá bia tokwae fária mánmán mwanape. Maniráp ankankan kikiank mwanape. ⁹ Am fárákap ankár náráp ninik mek Kwaro nke nám fek kwatae ninik yak mo nám mérria, Kwaro nomo man mérnám arop nomwan yénképnám kar kareran ankár kárákáre fek mérrá yakáp mwanapono. ¹⁰ Manénkir te amo man téreae ritea mokopon nkea maok, tére yae-párák nánko te, man ‘Amo fwap sios mek téreae’rá sérampo. ¹¹ Sios mek tére konap koumteouao kor námoku tére mwanap fwapnae karia ninikrá tére mwanapon. Kánánkám sérari kwapon. Mao te ankár kwapwe kare ninik fek yakápria maok, kwekár ninik ntia kokwae ninik yak mo, ankár yae-párák kare tére mwanapon. ✧ ¹² Sios mek tére konap arop te ankárankamp yupuráp arop yakria, náráp séraroan fwapi taokeyakáp mwanapon. ¹³ Arop sios mek tére nap yae-párák kare tére napo te, man nkeaka ‘Mao te yae-párák

kare aropono'rá sér mwanapon. Aenapara, am aropao kor Krai Jisasomp Kwapwe Kare Kar fwap tae fek farákáp mwanapon.

Kwaromp ninik fi kor te tokwae kar ankankono'rá sénámp kar

¹⁴Kare, ono amonapok wae koupour korop naenampao maok, warko oukoumwan ono má kar má waráp por kumwi nampono. ¹⁵Aenampara, ono koupour korop mo nanko te, amo má má kar man nkea Kwaromp firáp arop fárákapao yae-párák kare yakáp i konap ninik mérampo. Kwaromp firáp yakáp nap te yiki yaká yak konámp Kwaromp siosono. Am sios te oumpwarao nap sámp-fákeyak námp niamp, Kwaromp kar kare sámp-fákeyakea taokeyak konámpono. ¹⁶Karenono, Kwaro námoku i konámp ninik fi kare yénkép námp te, am te tokwae kar ankankono:

Mao te arop kare arákarea, érik koropámpon.

Aenámpao maok,

Yiki Kor Spiritao nomwan yénkép námp te, mao te Kwaromp yae-párák kare Táráp karenono.

Ensel fákáreráo kor man nkeapon.

Aropao maomp kar farákáp napo te, arop fi ponankor wa napon.

Aenapara, apár ponankor mekamp aropao kor man karenoria mér napon.

Kwaro man yámar mek warámpea pokria e tokwae sánk tenánko yak námpon. ✧

4

Aropamp ninik mek épérépi papnámp kar

✧ 3:16: Jo 1:14; Mk 16:19

¹ Yiki Kor Spiritao érik arakrá sénámpon: Nánkár wakmwaek ankwap ke fek arop ankwap fárákap Kwarén mér nap pwateaka Satanomp kwekár i konap kwatae spirit yénk i konap karan woupwi pátea wawia ampaok mwarea napon. ✧ ² Kwekár i konap arop fárákap te kwekár niníkan sámpá paokopria maok, am kwekár karan sér saráp yakáp napara, am kar támao am fárákapamp niník mek top-pwarámpeyak nánko, náráp kwatae niník yak námp warko ninikia mér mo i konapon. ✧ ³ Aeria maok, am arop fárákapao ‘Yupu sámp kwapono’rá sér, tá nkwakwe make firan ‘Arop fári kwapono’rá sér i konapon. Aeno mao ‘Wurienk’rá sénap ankank te Kwaro yoroimp ankankara, nomo Kwarén méria maomp kar karan kor mér námp kwamp te, fwapon, Kwarén aesioriaka sámpea fár mwanámpon. ✧ ⁴ Nomo te wae méron, ankank ponankor Kwaro yoroimp te, kwapwe kare mwarono. Nomo monorá mwareano. Fwapono, nomo sámpria maok, Kwarén kar toropwaprá ‘Aesio’rá séria sámp mwanámpon. ✧ ⁵ Kwaromp kar ntiaka nomo Kwarén kar sénámp te am fir fwapokwapianánko, Kwaro nke námp fek kwapwe kare konámpon.

Timoti ankár Kraisomp kwapwe kare tére arop yak naenámp kar

⁶ Amo má kar má kémpiyae tárápuran farákáp saráp yakria te, amo te Krais Jisasomp tére arop kwapwe yak nanapon. Amo wokwaek sámpap kar

✧ **4:1:** 2 Ti 3:1 ✧ **4:2:** 2 Pi 3:3; 1 Jo 2:18 ✧ **4:3:** Stt 9:3; Ro 14:6

✧ **4:4:** Stt 1:31; Ap 10:15

kwapwe Kristen mér i konap niniként tapokwa-peaka ankár sámpá yáakria te, am fek kárákáre tokwae sámp nanapon. ⁷ Aeno ankwap fárákapao Kwarén younkwe sánk konap épérép kar mwar farákáp nap te, amo ankár amwar yakria, Kwaro i konámp ninikaok tére kárákáreampo. ☆ ⁸ Amo te wae mér napon, pourou poukwap konap asa-sais te nomp pourou fwap yakano ritea nomwan fwap tae morok yaewour i konámpono. Aeno Kwaro i konámp ninikaok tukup námp te, am támao nomwan kápae kare ankank fek yaewouri-aka oukoumwan yiki yakáp námp fek, tá nánkár wakmwaek yaká yakáp mwanámpan kor yaewour i konámpon. ⁹ Mámá kar fi te kare karara, arop ponankor kare karonorá mér mwanapon. ☆ ¹⁰ Nomo yiki yak konámp Kwarén yépékrá yakáp námpon. Mao te arop ponankoran warko érékép nae yonkwae námp te, nomo man mériaka ‘Kareno’rá sénámp arop nomwan kor kare kar warko érékép konámpon. Nomo am mér námpara, nomo térerá kárákárerá tukup konámpono.

¹¹ Amo te ono farákápnamp kar man koumteouráp aropan méranáponoria yénkrá farákámpo. ¹² Am fárákap amwan nke nap te, tár-ménki tae morok napan maok, takria amwan te kwaporok yaknap aropan mpwe mwanape. Amo am fárákap amonapaokanáponoria, amo kar sénap, amo yáak nap, amo arop ankwapan nouroup nanap ninik, amo Kwarén mér nap, Kwaro nke námp fek yiki kukur yaknap ninik, aran ampaok mwanapon. ¹³ Amo oukoumwan

☆ 4:7: 1 Ti 6:20 ☆ 4:9: 1 Ti 1:15

onan yépekrá yaknap ke fek te Kwaromp Buk fekamp kar arop wa nap fek nkerá farákáприя maok, kar fi kor érik farákáприя, Kristen i konap ninikan yénkrá farákápampo. ¹⁴ Sios taokeyakáp konap arop fákárerao waráp pourouk yae pap, tá arop fárákapao amo tére nanapan profet kar farákápapo, Yiki Kor Spiritao amwan ourour sánkámpan nik mo nanape. ✧ ¹⁵ Amo ankár am tére fwapia taokeyakria maok, amo ankár takrá térerá yaknapo, arop ponankor waráp tére am nke napo, yae-párák kare naenámpo. ¹⁶ Amoku waráp ninik ntia aropan yénkrá farákápnap tére fwapia taokeyakampo. Amo kárakáre fek takrá yaknapo maok, waráp waemp, tá waráp kar wanap aropamp waempao kor fwapi yak naenámpo.

5

Timoti sios koumteouráp aropan naenámp kar

¹ Amo mér aropamp ninikan fwapokwap naeria te, yopori kwapono. Waráp naropwarén sánánkar porokwe fek sér i konapnámp taknámpampo. Arop tár-ménkiran kor waráp nánae tár-ménkiran i konapnámp taknámpampo. ✧ ² Amo mérnámp yupuran te amokuráp éntupwarén i konapnámp taknámpampo. Yupu-táráp énkiran kor waráp antápan sér i konapnámp taknámpria maok, waráp ninik te ankár yae-párák kare fekampo.

Kae koumteouramp kar

³ Kae yupu námoku nápar yak nánko, man yaewour naenámp nouroup yak mo nánko te, amo

✧ **4:14:** 2 Ti 1:6; Ap 8:17 ✧ **5:1:** Wkp 19:32

man yae-párák yaewourampo. ⁴ Aeno kae yupu wae maomp táráp yak námp, tá kupwináp yak námp, amo am fárákan yénk napo, am fárákan náráp Kristen tére tokwae te am éntupwarén fwapia wunanápono. Náráp fi taokeyakáp mwanámp támaonorá mér mwanapono. Takria maok, éntupwar naropwar wokwae tére tokwae fek man wunep ponankoran nopok mwanapon. Karenono, Kwar te mámake pourouráp ninik táman warákár konámp.

⁵ Aeno kae yupu námoku nápar yak námp te, am yupu te ankár Kwarén mérrá yakria maok, yámaroak, kumuruk kor Kwarén wumwirá, 'Námwan yaewourae'rá kar toropwap saráp yak naenámpo. ⁶ Aeno kae yupu pouroukamp ninikaok saráp yarak námp te, mao te yiki yak námpao maok, wae sumpwi yak námp niamp námpo. ⁷ Aenámpara, amo te kae koumteouan má kar má farákámpo. Aenapo maok, am fárákan te nkwak mo mak mo, yae-párák kare yakáp napo, arop man kar sér mo mwanapono. ⁸ Arop námoku fi taokeyak moriaka, námokuráp séroan kor fwapia taokeyak mo námp te, mao Kwarén mér námpan wae pwararea Kwarén mér monámp aropan kámákarea kwatae kare námpon.

⁹ Kae koumteouamp e buk fek kukumwi nap kwamp te, 60 yopwari yak námp, arop ankáránkampamp nap mek tankeanámp yupuramp eran saráp kumwiampo. ¹⁰ Am e kumwiria te, sios arop ponankorao nke nap fek kwapwe kare yaewour i konámp yupu yakano. Arakano: Mao náráp tárápuan kwapwe kare ninikan yénkrá, yae-

párák kare taokeyak. Tá ankwap némpouknámp aropan warákárria koropenkria wun i konámp. Tá námoku anámpea Kristen fákáreran yaewouria maok, ninik kápae yaknámp aropan kor yaewour i konámp. Aeria maok, am nkwakwe make tére yaewour kwapwe konámp yupuramp eran saráp kumwiampo. ✧

¹¹ Kae koumteou oukoumwan éнки yakáp napamp e kumwi kwapono. Am te apaeria, 'Kwaromp tére ankár tére nae'rá sénámpao maok, arop ankwapan nkeaka kikiankia, maomp nap mek tank naerá ninik tokwaeria, Kraisén younkwe sánk mwanape. ¹² Takria námoku sérinámp kar warko pwar nánko te, Kwaro man touwe sánk naeane. ¹³ Aeria maok, ankwap ninik te arak i konapono: Kokwae tákarrá nap-nap paokop i konapono. Am fárákap te kokwae tákár mwar mono, ankwap fárákapao kar sérar nap wa mwar karrá paokoprá wawi ko, kánánkámp arop younkwe mwaek sérarrá paokop i konapon. Takria maok, nomo tak mo mwanámp kar kwatae sérar i konapon. ✧ ¹⁴ Tak napantá maok, onomp ninik te, kae koumteou oukoumwan éнки yakáp nap te warko poumou nap mek tankápria tárápu tiria maok, nap taokeyakáp napo maok, Kwarén mér monap arop nomwan wouroump mo mwanapon. ✧ ¹⁵ Amo te wae mér napon, kae koumteou ankwap fárákap Kwarén mér nap pwatea warko Satanomp wakmwaek paokop napon. ¹⁶ Aeno Kristen arop náráp firáp mekamp kae koumteou yakáp napo te, am Kristen arop

✧ **5:10:** Hi 13:2 ✧ **5:13:** 2 Te 3:11 ✧ **5:14:** 1 Ko 7:9

námoku éréképea taokeyak nánko te, sios te man taokeyak naenámp ninik kápae sámp mono. Kae koumteou nápar kar yakáp napan maok, sios man yaewour naenámp.

Arop taokeyakáp konap aropamp kar

¹⁷ Yumwan taokeyakáp konap arop, yumwan yae-párak kare taokeyakáp nap te, nopok sámp konap mani narek yakano. Am mani tokwae sámp mwanap arop te Kwaromp kar farákáp konap, tá am ninik Kwaro warákár námpan yénk i konap kárakáre fek tére konap aropono. ¹⁸ Nomo te wae mér námpon, Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sérrá, “Bulmakau wit pumpurékamprá yipi kwarámprá akwap námp fek te, man top-kump yirimp kwapono.” Tá “Tére arop te fwap mani sámp naenámpono.” ✧ ¹⁹ Arop ankárankao ‘Arop taokeyak konámp arop máte sokoro námp’ ria sénánko, amo te maomp kar te wawi kwapono. Anánk, yinik arakerao sénapo maok, am táman wawampo. ²⁰ Am arop taokeyakáp konap arop ankwap sokoro napo, amo man fwapokwap naeria te, arop taokeyakáp konap arop ponankor éréképá tankrá fwapokwap napo maok, am fárakapao kor nkeaka apáp mwanapon. ✧

Timoti námokuráp ninik fwapia taokeyak naenámp kar

²¹ Kwaro nke námp fek, tá Krai Jisaso nke námp fek, tá Kwaromp ensel fákárerao nke nap fek, ono amwan waeman kare kar sér rae: Amo fwapia am ono yénknamp loak téreria maok,

amo ankárankamp ninik fek arop ponankoran fwapokwapampo. Amo arop tokwae ntia waráp nouroupén saráp porokwe fekria, arop ankwap fárákapan yopori kwapono. ²² Amo te koupour aropamp me korok yae papria ‘Kwaromp tére térae’ ria séri kwapono. Ankwap aropamp kwatae ninikan panek yakria, amoku mwar yiki kor yae-párak kare yakampo.

²³ Amo te touwe sámp saráp yakria, waráp yare te kárakáre mo námpono. Ént mwar fári kwapono. Wain ént kánanke méntér fánapo, waráp touwe am fwap naenámpono.

²⁴ Ankwap fárákapamp kwatae ninik manénkir koupour érik korop nánko, nomo koupour nkeaka mér i konámp. Aeno ankwap fárákapamp kwatae ninik te mek yakea nánkár wakmwaek érik korop konámpon. ²⁵ Taknámp ninik kwapwerao kor érik yakria maok, tá ankwap ninik kwapwerao kor tamak érik yak mo i konámpon. Am tak námpao kor youpoukwap mek yak mo i konámpon.

6

Kwaporok tére konap aropamp kar

¹ Kwaporok tére konap Kristen arop fárákap te náráp arop tokwaeran e tokwae sánkria maomp yae ankore mek yakáp mwanapon. Aenapo maok, am poukeyakápnap aropao kor Kwaromp e wouroump sér moria, nomo Kristen yakáp námpan kor wouroump sér mo mwanapon. ✧

² Kwaporok tére konap aropamp arop tokwaerao kor Kristen ara, máte mwearonoría kar

✧ **6:1:** Ta 2:9-10

ták-pwar mwanape. Arakrá nínik kipo: ‘Mao te Kristenara, ono man warákárria maok, ono maompor tére fwapia térea yaewour nanampono’ riaka kwapwe kare tére kipo. ✧

‘Mani kikiank te ponankor kwatae nínik fi kor’rá sénámp kar

Amo ankár koumteouráp aropan má kwapwe kare nínikan yénkrá farákápria am nínikaok ‘Arak kip’rá sérampo. ³ Nomp Tokwae Kar Jisas Kraisomp kar kare te Kwaro i konámpp nínikaok tukup mwanámpp yae-párak farákáp konámpon. Aeno arop ankwap am karan monoria pwarará ankwap aopwe kar farákáp nánko, ⁴ nomo te wae mérono, am arop te ono te nínik kourráp arop tokwaenorá nínik námpao maok, kwaporok mwar táman námpono. Mao kikiank kwatae námp te, Kwaromp wakmwaek tukup konap yénk konap kar fek arop ankwapént kákkarrá kar yorowar námpan kikiank i konámpono. Aenámp fek táman kokwarok nínik, kar yorowarnámpp nínik, wouroump kar, ankwapan onan kwekár námponorá kwatae níniknámpp nínik, am ou mek korop konámpon. ✧ ⁵ Am fárakap ankár kákkar saráp yakáprá, kar yurukup mwanap épépérép kare yakáprá, kare kar karan mér mo karenono. Mao nínikrá, Kwarén mér napaok tukup námpp te, am fek apárokamp ankank kápae kare ti mwanámpan mpwe nínik i konapon. ✧

⁶ Táte kare, arop Kwaromp nínikaok akwapria te, tá méntér mao mokope ankank sámpá yak

✧ **6:2:** Fm 1:16 ✧ **6:4:** Ga 1:6-9; 2 Ti 1:13-14 ✧ **6:5:** 2 Ti 4:3-4

námpan fwaponorá warákár nánko te, am támao kápae kare ankankráp arop niamp i konámpono. ☆ ⁷ Nomo te wae mér námpon, éntupwaro nomwan fárakapnám ke fek te, yaenémpi korop námpon. Tá taknám nánkár wakmwaek máma apár pwarará tukup nám fek kor, ankank sámpea tukup mono. ⁸ Aeno nomo fár mwanám fir, tá pourou oupourounám ankank sámpá yakáp nám te, nomo yonkwae porokwe fek ‘Wae támaono’rá sér mwaro. ☆ ⁹ Aeno arop ankank kápae kare ti naeria ninika waerá yarak nám te, kouao aopwe mek pik konámpnám taknám am kikiank ninik támao man sámp-fákeyak konámpono. Am épérépnám kwatae pap konám kikiank ninik te man oupouroupea apárok anámpea ankár souroumpour i konámpono. ☆ ¹⁰ Am mani kikiank tokwaenap ninik te, ponankor kwatae ninik fi kor támaono. Arop ankwap fárakap te manian kikiank tokwae napo, am ninik támao am fárakapan éréképa akwap nánko, Kwarén mér nap pwate nánko, wakmwaek ono apae maoi naerá ninik tokwae mwarea napon. ☆

Timotin ‘Kristenamp ninik kwapwe ponankor sámp fákeyakamp’rá sénámp kar

¹¹ Aeno amo te Kwaromp aropara, amo am kikiank ninikan te ankár younkwe mwaek sirampo. Aeriaka amo te yae-párak kare ninik, Kwaro i konám ninik, tá man mérnep ninikaok kárakáre fek yarakampo. Aeria maok, aropan nouroufia, nkwakwe make ankank korop

☆ **6:6:** Fl 4:11-12; Hi 13:5 ☆ **6:8:** Snd 30:8 ☆ **6:9:** Snd 28:22

☆ **6:10:** Ef 5:5

námpon kor amo inkirman námpritea kárakáre fek yakria maok, arop ponankor sánánkar porokwe fekampo. ¹² Arop Kraiséen mér námp te, arop resis mek fárakop konámp niampono. Tak nángo maok, amo te am resis kwapwe mek kárakáre fek fárakopria maok, amo yiki yaká yak konámp sámp nanapon. Wokwaek amo kápae kare arop nkeap fek waráp Kraiséen mér napan kárakáre fek fokopeyakea érik sénap ke fek maok, Kwaro amwan ‘Am yiki yaká yak sámpae’ ria wumwi rimpon. ¹³ Kwar ankank ponankor yiki yak nénk konámp, ntia Krai Jisas Pontius Pailatonámpok kárakáre fek fokopeyakea kare kar karan érik sérimp, Kwar ntia Krai Jiso nke nep fek ono amwan tae fek sér rae: ☆ ¹⁴ Amo am sámpap karwaok ankár yae-párak kare téreampo. Arop amwan wouroump kar sénaeane. Amo te ankár takrá térerá akwapea, nomp Jisas Krai Tokwae Kar érik ék naenámp fekampo. ¹⁵ Kwaro Krai ék naenámp yae séri pwatanámp ke fek táman mao ék naenámp. Am Kwar ankárankampao saráp ankank ponankor poukeyak konámpara, nomo maomp e sámpea sakap mwaro. Mao te king fákáreramp King, tá arop tokwae fákárean poukeyak konámp Arop Tokwaeno. ☆ ¹⁶ Mao ankárankamp támao saráp sumpwi mo i konámp. Mao te wae tokwae fek yak námpara, nomo te maomp wonae fik tukup mo karenon. Wokwaek kar te arop ankárank man te nke mo, táte arop man nke naenámp te pwi mo karenono. Aenapara, mao e tokwaeráp yakria, tá maomp kárakáre

☆ **6:13:** Jo 18:36-37; 19:11 ☆ **6:15:** Yé 17:14

ankár yaká yakano. Kare takano. ✧

Ankank kápaeráp aropamp kar

¹⁷ Apárokamp ankank kápaé karenap aropan sérampo: Am fárákapao námo te arop tokwae namp ritea nkwakwe make ankank koupour toromore naenámp táman saráp mériaka tukup kwapono. Ankár Kwarén maok mér kare mwanapon. Kwar te nomo warákár mwanámp nompor kápaé kare kwapwe kare ankank ti-sáp konámpono. ✧

¹⁸ Am fárákapamp kwapwe kare ninik te ankank kápaé kare niampria, kwapwe kare ninik fek yaewouranápono. Aeria maomp ankank kápaé te monap arop fárákapan nénk saráp yakápanápono.

¹⁹ Am fárákapao takria te, nánkár wakmwaek man yaewour naenámp ankank koupoukour napara, mao fwap yiki yak sámp mwanap am te yiki yak karenono. ✧

Timoti ankár náráp tére fwapi taokeyak naenámp kar

²⁰ Onomp Timoti e, Kwaro amwan sánknámp tére fwapia taokeyak kourampo. Aeria maok, Kwaromp ninikaok akwap mo, épérépnámp kar mwar te younkwe sánkampo. Tá am námoku kwekárrá ‘Ono te mér kare sámpá yak namp’rá sér i konap aropént te yak kwapono. Am fárákap te takria Kwaromp ninikan nkwakwe make kar yorowar i konapono. ✧ ²¹ Arop ankwap fárákap take pourouráp mér sámp namprá ninik nap te, Kwarén mérnáp ninik wae pwate napon.

✧ **6:16:** Kis 33:20 ✧ **6:17:** Lu 12:20 ✧ **6:19:** Mt 6:20 ✧ **6:20:** 1 Ti 4:7; 2 Ti 1:14

Ono nínìk namp te Kwar námoku yumwan
nínìkia yumwan yaewourano. ☆

Kwaromp Kwapwe Kare Kar
The New Testament in the Karkar-Yuri Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karkar-Yuri long
Niugini

Copyright © Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karkar-Yuri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7103f8db-88c2-5fec-8ac4-0edfac04e885